

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja

Druk nr 1055
Warszawa, 21 lutego 2025 r.

Prezydium Sejmu na podstawie art. 203 regulaminu Sejmu wnosi projekt uchwały:

**- w sprawie zmiany Regulaminu Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej.**

Projekt przedstawia Wicemarszałek Sejmu Dorota Niedziela.

MARSZAŁEK SEJMU

Szymon Hołownia

U C H W A Ł A
SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia

w sprawie zmiany Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 1. W uchwale Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. z 2022 r. poz. 990, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 184 dodaje się art. 184a w brzmieniu:

„Art. 184a. 1. Marszałek Sejmu, na wniosek klubu lub koła, bezpośrednio po otwarciu posiedzenia Sejmu udziela głosu w celu wygłoszenia oświadczeń w imieniu klubów i kół w sprawach bieżących. Do oświadczeń stosuje się przepis art. 181 ust. 3 zdanie drugie.

2. W celu odniesienia się do oświadczeń, o których mowa w ust. 1, Marszałek Sejmu udziela głosu członkom Rady Ministrów na zasadach określonych w art. 186 ust. 2 i 2a. W imieniu członka Rady Ministrów głos może zabrać sekretarz stanu, który został pisemnie przez niego upoważniony do reprezentowania go na danym posiedzeniu Sejmu.

3. W celu odniesienia się do oświadczeń, o których mowa w ust. 1, Marszałek Sejmu może udzielić głosu również posłom reprezentującym kluby albo koła.

4. Czas wystąpień, o których mowa w ust. 1–3, określa Marszałek Sejmu.

5. Przepisów ust. 1–4 nie stosuje się w czasie pierwszego posiedzenia Sejmu.”;

2) w art. 186:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Marszałek Sejmu udziela głosu Prezesowi Rady Ministrów, Prezesowi Najwyższej Izby Kontroli, Szefowi Kancelarii Prezydenta oraz sekretarzowi stanu w

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej uchwały zostały ogłoszone w M.P. z 2022 r. poz. 1092 i 1204, z 2023 r. poz. 273, 724 i 1360 oraz z 2024 r. poz. 570, 667 i 751.

Kancelarii Prezydenta zastępującemu Szefa Kancelarii Prezydenta na danym posiedzeniu, poza kolejnością mówców zapisanych do głosu, ilekroć tego zażądają.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Marszałek Sejmu udziela głosu członkom Rady Ministrów, poza kolejnością mówców zapisanych do głosu, ilekroć tego zażądają, jeżeli punkt porządku dziennego dotyczy spraw objętych zakresem działu administracji rządowej, którym kieruje członek Rady Ministrów lub zadań wyznaczonych temu członkowi Rady Ministrów przez Prezesa Rady Ministrów.”.

Art. 2. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Celem przedstawionego projektu uchwały zmieniającej uchwałę Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M. P. z 2022 r. poz. 990, z późn. zm., dalej jako: „Regulamin Sejmu”) jest wzmocnienie statusu opozycji parlamentarnej. Zmiany koncentrują się na wprowadzeniu regulacji zmierzających do zapewnienia przestrzeni do prowadzenia dyskusji parlamentarnej o bieżących sprawach. Realizacji wskazanego celu służyć ma wprowadzenie możliwości wygłaszania oświadczeń w sprawach bieżących przez przedstawicieli klubów i kół poselskich, odnoszenie się do tychże oświadczeń oraz doprecyzowanie zasad zabierania głosu przez członków Rady Ministrów w toku posiedzenia Sejmu.

Wprowadzenie oświadczeń w sprawach bieżących

Pierwszym z zagadnień, objętych zakresem przedłożonego projektu, jest zapewnienie klubom i kołom poselski możliwości wygłoszenia oświadczeń w sprawach bieżących. Projektodawcy wychodzą z założenia, że istota funkcjonowania Sejmu wiąże się z prowadzeniem dyskusji, w tym zwłaszcza poświęconej bieżącym zjawiskom i problemom społecznym, stąd też celowe jest zapewnienie przestrzeni podczas obrad Sejmu, w ramach której przedstawiciele Narodu mogliby zabrać głos. Celem projektowanych regulacji jest zarazem ograniczenie zjawiska nadużywania przez posłów wniosków formalnych do zabierania głosu w sprawach innych od tych immanentnie związanych z przebiegiem obrad i prac Sejmu. W dotychczasowej praktyce parlamentarnej posłowie zabierają głos w celu zgłoszenia wniosku formalnego, przy czym albo tego wniosku nie składają, albo też składają wniosek niebędący wnioskiem formalnym, albo w końcu składają w istocie wniosek formalny (np. o zarządzenie przerwy w obradach), jednakże kontynuują wypowiedź nie w celu uzasadnienia tego wniosku, ale odniesienia się do bieżących wydarzeń. Z tego względu projekt przewiduje wprowadzenie nowego przepisu art. 184a Regulaminu Sejmu. Zgodnie z projektowanym art. 184a ust. 1 Regulaminu Sejmu Marszałek Sejmu, na wniosek klubu lub koła, bezpośrednio po otwarciu posiedzenia Sejmu udziela głosu w celu wygłoszenia oświadczeń w imieniu klubów i kół w sprawach bieżących. Zakłada się, że „oświadczenia w imieniu klubów i kół” nie będą punktem porządku dziennego, dlatego też w tym czasie nie powinny być składane wnioski formalne. Projektowany art. 184a ust. 1 zdanie drugie Regulaminu Sejmu przewiduje przy tym, że do przedmiotowych oświadczeń stosuje się przepis art. 181 ust. 3 zdanie drugie Regulaminu Sejmu, co oznacza, że klub lub koło decyduje,

czy w jego imieniu w ramach przysługującego mu limitu czasowego wystąpi jeden, czy też więcej posłów. Regulacja ta ma przeciwdziałać sytuacji, w której w braku możliwości zabrania głosu przez kilku posłów w ramach „oświadczeń w sprawach bieżących”, do zabierania głosu przez innego przedstawiciela wykorzystywana byłaby instytucja wniosków formalnych.

Aby zapewnić prowadzenie dyskusji o bieżących sprawach na forum parlamentu przewiduje się, że w celu odniesienia się do oświadczeń, Marszałek Sejmu udziela głosu członkom Rady Ministrów na zasadach określonych w art. 186 ust. 2 i 2a Regulaminu Sejmu. Zastrzeżono przy tym, że w imieniu członka Rady Ministrów głos może zabrać sekretarz stanu, który został pisemnie przez niego upoważniony do reprezentowania go na danym posiedzeniu Sejmu. Ten przepis, z jednej strony, umożliwi odniesienie się do oświadczeń przez sekretarzy stanu, czyli osoby, którą mogą mieć szczegółową wiedzę o dyskutowanych kwestiach. Z drugiej strony, aby uniknąć sytuacji, w której członkowie Rady Ministrów na stałe będą reprezentowani przez sekretarzy stanu, przewidziano konieczność pisemnego upoważnienia członka Rady Ministrów do reprezentowania go przez sekretarza stanu na danym posiedzeniu Sejmu. Ponadto, w celu umożliwienia prowadzenia dyskusji parlamentarnej, przewiduje się, że Marszałek Sejmu może udzielić głosu nie tylko członkom Rady Ministrów (lub upoważnionych przez nich sekretarzy stanu), ale także posłom reprezentującym kluby albo koła. Wskazana regulacja, przyznająca Marszałkowi Sejmu możliwość (ale nie obowiązek) udzielenia głosu, ma także gwarantować, aby instytucja wniosków formalnych nie była wykorzystywana jako przestrzeń do prowadzenia dalszej dyskusji. Czas wystąpień zarówno członków Rady Ministrów, upoważnionych przez nich sekretarzy stanu, jak i posłów reprezentujących kluby albo koła, określa – zgodnie z projektowanym art. 184a ust. 4 Regulaminu Sejmu – Marszałek Sejmu. Rolą Marszałka Sejmu będzie, z jednej strony, zapewnienie przestrzeni do prowadzenia dyskusji o bieżących sprawach, z drugiej zaś takie określenie czasu wypowiedzi, które będą niezbędne do sprawnego prowadzenia prac Sejmu. Stosownie do projektowanego art. 184a ust. 5 Regulaminu Sejmu, wskazanych regulacji nie stosuje się w czasie pierwszego posiedzenia Sejmu, co podyktowane jest szczególnym charakterem pierwszego posiedzenia, którego zasadniczym celem jest ukonstytuowanie się Izby, w tym zwłaszcza wybór Marszałka Sejmu.

Regulacje dotyczące udzielania głosu członkom Rady Ministrów

Projektowana zmiana art. 186 ust. 2 Regulaminu Sejmu związana jest przede wszystkim z normatywnym wdrożeniem wykładni Prezydium Sejmu, wyrażonej w uchwale nr 26 Prezydium Sejmu z dnia 22 listopada 2023 r. w sprawie wykładni art. 186 ust. 2 Regulaminu

Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej. Zmiana treści art. 186 Regulaminu Sejmu związana jest, z jednej strony, z zapewnieniem możliwości czynnego udziału członków Rady Ministrów w debacie parlamentarnej, z drugiej zaś strony z koniecznością zapewnienia sprawnego działania Sejmu i przeciwdziałaniem ryzyku zablokowania prac Sejmu. Zgodnie bowiem z obecnym brzmieniem art. 186 ust. 2 Regulaminu Sejmu, Marszałek Sejmu udziela głosu członkom Rady Ministrów, poza kolejnością mówców zapisanych do głosu, ilekroć tego zażąдают. Literalne rozumienie tego przepisu, abstrahujące od przywołanej wykładni Prezydium Sejmu, mogłoby doprowadzić do zablokowania prac Sejmu, skoro Marszałek Sejmu byłby każdorazowo zobligowany do umożliwienia zabierania głosu przez każdego z członków Rady Ministrów, niezależnie od tego, czy członek Rady Ministrów zabiega głos w sprawach objętych działem administracji rządowej, którym kieruje, lub zadań wyznaczonych temu członkowi Rady Ministrów przez Prezesa Rady Ministrów. W przywołanej uchwale Prezydium Sejmu nr 26 z dnia 22 listopada 2023 r. przyjęto, że art. 186 ust. 2 Regulaminu Sejmu powinien być wykładany w ten sposób, że członkowie Rady Ministrów, z wyłączeniem Prezesa Rady Ministrów, upoważnieni są do zabierania głosu w trybie art. 186 ust. 2 Regulaminu Sejmu, poza kolejnością mówców, jeśli punkt porządku dziennego dotyczy spraw objętych zakresem działu administracji rządowej, którym kieruje członek Rady Ministrów lub zadań wyznaczonych temu członkowi Rady Ministrów przez Prezesa Rady Ministrów zgodnie z dyspozycją art. 149 ust. 1 Konstytucji. Przyjęto zarazem, że wystąpienie takie podlega ograniczeniom czasowym wynikającym z art. 179 ust. 1a Regulaminu Sejmu. Celem projektowanych zmian w art. 186 Regulaminu Sejmu jest uwzględnienie wniosków, wynikających z przywołanej wykładni Prezydium Sejmu, a przez to usunięcie wątpliwości co do zakresu możliwości zabierania głosu przez członków Rady Ministrów. Z tychże względów zakłada się zmianę art. 186 ust. 2 Regulaminu Sejmu, zgodnie z którym Marszałek Sejmu udziela głosu Prezesowi Rady Ministrów, Prezesowi Najwyższej Izby Kontroli, Szefowi Kancelarii Prezydenta oraz sekretarzowi stanu w Kancelarii Prezydenta zastępującemu Szefa Kancelarii Prezydenta na danym posiedzeniu, poza kolejnością mówców zapisanych do głosu, ilekroć tego zażąдают. Oznacza to szczególny sposób traktowania Prezesa Rady Ministrów (podobnie jak piastunów innych organów, wymienionych w art. 186 ust. 2 Regulaminu Sejmu), bowiem Prezes Rady Ministrów będzie mógł zabrać głos w dowolnym, interesującym go punkcie porządku dziennego. Projekt przewiduje dodanie nowej jednostki redakcyjnej, tj. art. 186 ust. 2a Regulaminu Sejmu, co jest związane z wprowadzeniem dystynkcji w odniesieniu do pozostałych członków Rady Ministrów. Zgodnie z projektowanym przepisem

Marszałek Sejmu udziela głosu członkom Rady Ministrów, poza kolejnością mówców zapisanych do głosu, ilekroć tego zażądają, jeżeli punkt porządku dziennego dotyczy spraw objętych zakresem działu administracji rządowej, którym kieruje członek Rady Ministrów lub zadań wyznaczonych temu członkowi Rady Ministrów przez Prezesa Rady Ministrów.